

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce **V. B.**, zast. Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem se sídlem v Brně, tř. Kpt. Jaroše 3, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 12. 2005, č. j. 55 Az 90/2005 - 83,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Výše uvedeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2003, č. j. OAM-23/VL-04-P18-2002, kterým žalovaný žalobci neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona.

Proti rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěřuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání

jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejné pozornosti. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovatele již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. nález ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 24, str. 222 - 223; obdobně též nález ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 31, str. 149), „[...] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivity rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí

na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovaná věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřipustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřipustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Na základě shora uvedených obecnějších úvah Nejvyšší správní soud v projednávané věci konstatuje, že stěžovatel argumentuje kasačními důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Pokud stěžovatel tvrdí, odvolávajíc se na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Vilvarajah z roku 1991, že je v zemi původu pronásledován, když starosta obce podmiňuje vydání povolení podnikat stěžovatele

na odvod ze zisku a státní orgány tuto činnost podporují, pak obdobnými námitkami se již Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutích. Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že potíže se soukromými osobami, zejména za situace, kdy se stěžovatel nedomáhal pomoci u příslušných státních orgánů, nejsou důvodem pro udělení azylu (viz. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 a ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68). V daném případě je situace obdobná. Stěžovatel si na jednání starosty nikde nestěžovatel, když se spokojil s konstatováním advokáta, „že proti starostovi nic nezmůže“. Chování stěžovatele nelze než přičíst k jeho tíži. Stěžovatel totiž nevyužil všech dostupných prostředků ochrany, které mu nabízí právní řád země původu, neboť proti jednání starosty, s nímž nebyl spokojen, nepodal žádnou stížnost, ačkoliv tak učinit mohl. Teprve bezvýsledná snaha nalézt ochranu v rámci země původu by však umožňovala pokusit se hledat subsidiárně ochranu prostřednictvím institutu udělení azylu. Rovněž stěžovatelem obecně namítanou korupci v zemi původu není možné podřadit pod žádné z ustanovení § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí č. j. 5 Azs 313/2004 - 49 ze dne 27. 5. 2005 konstatoval, že tvrzená korupce státních úřadů sama o sobě nezakládá důvod pro udělení azylu. Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu se jeví vždy konkrétní situace stěžovatele. K námitce stěžovatele ohledně nedostatečného zjištění skutkového stavu, kdy si žalovaný dle stěžovatele nevyžádal vyjádření některé organizace zabývající se ochranou lidských práv, lze odkázat na názor vyslovený v rozsudku č. j. 5 Azs 32/2005 ze dne 26. 7. 2005, který se zabýval rozsahem povinnosti správního orgánu zjistit skutečný stav věci. Výše citovaný rozsudek se taktéž vyjadřoval k námitce porušení ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu a k rozsahu odůvodnění neudělení humanitárního azylu. K námitce nedostatečného odůvodnění neudělení ustanovení § 14 zákona o azylu, lze taktéž odkázat na právní názor vyslovený v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, či rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz. Pokud jde o tvrzení stěžovatel týkající se údajného porušení § 3 odst. 2, § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 spr. ř., neboť skutková zjištění žalovaného byla podle stěžovatele nedostatečná, což však stěžovatel blíže nespecifikoval, pak s obdobnými námitkami se již Nejvyšší správní soud vypořádal např. v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, www.nssoud.cz. Ohledně namítané existence překážky vycestování dle ust. § 91 zákona o azylu Nejvyšší správní soud připomíná, že obdobnými otázkami se již zabýval v řadě svých rozhodnutí, z nichž lze uvést např. rozsudek ze dne 24. května 2006, č. j. 1 Azs 178/2005 - 52 popř. ze dne 12. května 2006, č. j. 4 Azs 330/2005 - 124 nebo ze dne 16. února 2006, č. j. 7 Azs 266/2005 - 72 (přístupno na www.nssoud.cz). V těchto rozsudcích Nejvyšší správní soud uvedl, že k naplnění důvodů zakládajících překážku vycestování musí být žadatel o azyl v případě návratu do vlasti ohrožen na životě nebo svobodě z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení a popř. existuje reálná hrozba mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí.

Námitku stěžovatele spočívající v neobjektivitě zpráv o dodržování lidských práv vypracovaných MZV USA neshledal Nejvyšší správní soud přípustnou, když tuto stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem a jedná se tak o nový důvod kasační stížnosti, který je nepřípustný. (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní

soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 30. listopadu 2006

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu